

46
564

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДЧИЙ
ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА

Н. БІРКІНА

БІБЛІОТЕЧНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ

ТА ЙОГО РОБОТА

КИЇВ—1929]

A590873

3-3446
56

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДЧИЙ
ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА

Н. БІРКІНА

БІБЛІОТЕЧНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ
ТА ЙОГО РОБОТА

КИЇВ
1929

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ТЕ КАРДИ
ДЛЯ БІБЛІОТЕЧНОГО СЕЗВІДЕЧА ЗА 190
ЮНІУ Видання в „Літературі Україн-
ського Друку” та „Маркізацію репор-
тує Української Немісії Галичини”

Друкарня Київської Філії Книгоспілки
вул. Свердлова, 8.—Зам. № 51
Київський Окріл № 1996 Тираж 2.500.

Бібліотечний кореспондент УНІК'у та його робота.

Протягом майже трьох років, починаючи з 1927-го й по цей час, Кабінет Вивчення книги й читача при Українському Науково-Дослідчому Інституті Книгознавства об'єднує навколо себе чималу мережу бібліотечних кореспондентів¹).

Ця мережа бібкорів допомагає Кабінетові провадити одну з найважливіших складових частин його загальної роботи, а саме: збирати матеріял з поточної практики бібліотек в справі вивчення книжки й читача.

Досвід роботи з бібкорами за минулі роки доводить, що це є форма роботи, яка варта того щоб усталити та поширити її, бо вона дає цілком певні позитивні наслідки, не зважаючи на безліч дрібних труднощів та перешкод, що зустрічаються в процесі роботи.

Отже, маючи намір не тільки зберегти, а й розвинути цю форму роботи, Кабінет вивчення книги й читача²) вважає за потрібне звернути на неї увагу широких бібліотечних кіл.

Думка про утворення мережі бібкорів, виникла логічно з самих завдань Кабінету читачівства.

---

¹⁾ Надалі будемо називати їх скорочено— „бібкори“.

²⁾ Скорочено— „читачівства“.

Завдання Кабінету чітко накреслено в брошуру В. Іванушкіна— „Проблема читачівства та її вивчення“¹⁾ до якої відсилаємо тих, хто хоче докладніше ознайомитися з ними.

Тут досить навести лише декілька основних положень з брошури, що з'ясовують значення й місце біблкорства в науковій роботі Кабінету.—

„Завданням кабінету є наукова допомога робітників книжки: бібліотекареві, бібліографові, видавцеві, письменникові, авторові й, нарешті, самому споживачеві—читачеві книжки в їх роботі по виготовленню, виробництву та використанню книжки.

Але було б шкідливим підпорядкувати одразу всю роботу кабінету сухо утилітарним, тимчасовим завданням, а через це губити наукову перспективу. Практичний ухил до роботи кабінету мусить збільшуватися просто пропорційно розробленню теоретичних питань та методів вивчення книжки й читача. Тому досить довгий час робота кабінету матиме сухо-лабораторний характер, повинна бути скерована на збирання та оброблення матеріалу дотеперішнього походження й біжучої практики книгозбирень задля вироблення методологічних положень своєї праці.

Тим більше це потрібно, що, як булоб зазначено вище, ми ще не маємо виробленої теорії в цій справі й повинні обережно шукати правильних і доцільних, економних шляхів провадження роботи в справі вивчення книжки й читача“. (ст. 10).

І далі: „Робота кабінету, не дивлячись на її лабораторний характер, не повинна відокремлюватися від реального соціального оточення“. (ст. 10).

---

¹⁾ Видав УНІК, 1926 року, на початку роботи Кабінету читачівства.

„Робота кабінету не може бути продуктивною ї ефективною, коли вона буде позбавлена громадського характеру. Найближчим завданням кабінету слід вважати об'єднання навколо його роботи громадської думки та організації навколо нього всіх наукових і практичних діячів в справі роботи з книжкою. За це каже також і необхідність надати роботі кабінету широкий, масовий характер, аби зробити впливовим в його роботі закон великих чисел, що можливо знов таки, лише при винесенні роботи кабінету на місний громадський ґрунт.“ (ст. 12).

В розділі III-му брошури, де йде мова про структуру кабінету, зазначено:

„Виконання накреслених вище й покладених на кабінет завдань вимагає великої організації, що виконувала б цю роботу. Громадський характер її зобов'язує притягати до неї широкі кола робітників в цій галузі.“ (ст. 13).

„А тому складовою частиною апарату Кабінету (в широкому розумінні цього слова) мають бути співробітники—кореспонденти міста й села з товаришів, що виявлять бажання й матимуть змогу стати кореспондентами кабінету.“ (ст. 13).

В чому полягає робота кореспондента? Кореспондент подає матеріял з місцевої практики та виконує окремі доручення кабінету, при чому його участь в цій роботі цілком добровільна і виконання завдань не є обов'язковим.

Як же вишукує кабінет своїх кореспондентів та як організує він свою мережу дослідницьких пунктів? ¹⁾

¹⁾ В дальшому викладі ми переходимо від теорії до практики, фіксуючи ті форми роботи, в яких відбувалося здійснення програми роботи Кабінету щодо збирання матеріалів та притягнення широких кіл практичних робітників.

Намітивши той чи інший дослід, Кабінет звертається до робітників тих бібліотек, де є відповідний склад читачів, з пропозицією взяти участь у досліді. Тим робітникам, що дають згоду бути бібкорами, Кабінет надсилає всі потрібні матеріали, (друковані блянки, докладні інструкції, тощо.) Крім того, в процесі роботи Кабінет провадить листування з бібкорами, допомагаючи їм розібратись в інструкціях, виправлюючи помилки.

В умовах праці Кабінету іншого підходу до організації мережі бібкорів не може й бути.

Уважне вивчення питання, як будувати цю роботу, за принципом обов'язковості чи добровільності, приводить до таких висновків:

1) Принцип обов'язковості можна здійснити тільки за допомогою й через посередництво відповідних керівних органів, що відають бібліотекам масового користування та фаховими.

Такий спосіб висуває на перше місце технічну роботу, якої потребує листування з численними інстанціями керівних освітніх, профспілчанських та радянських організацій і зводить майже на нівець основну, найбільш важливу в цій справі, роботу безпосереднього керівництва тим, як виконують на дослідчих пунктах завдання кабінету. Це все великою мірою ускладнює й обтяжує роботу.

2) Принцип добровільності забезпечує максимальну гнучкість всього дослідницького апарату в цілому: поширення або згортання, в міру потреби, окремих частин бібкорівської мережі, безпосередні стосунки з бібкорами та плянове керівництво їхньою роботою.

Принцип добровільності спирається на особисту зацікавленість кожного окремого бібкора, що є запорука уважного й ділового ставлення до роботи, а це останнє має величезне значення в до-

слідницькій роботі, бо від нього залежить якість матеріалу.

Збираючи матеріал, Кабінет підходить до оцінки його, насамперед, з такого погляду; оскільки він є правдивий, чи він відповідає дійсності. Механічно байдужий підхід до матеріалу уявляє найбільшу небезпеку в цій справі, а тому Кабінет мусить категорично відмовитись від збільшення кількости матеріалу за рахунок його якості.

Хоча два роки роботи це є дуже малий термін в науково—дослідчій роботі (особливо в ділянці збирання матеріалів), все ж таки можна й потрібно підсумувати, що дала за цей час організація біблорів—добропільців¹⁾.

Року 1927-28 на заклик Кабінету відгукнулося близько 100 біблорів.

Зважаючи на своєрідні особливості роботи по бібліотеках різних типів, а, головно, на цілком відмінні соціальні й природні умови їхньої праці, Кабінет поділив склад біблорів на 2 основних групи: біблори міста й біблори села.

Цілеве настановлення цього першого року було: зібрати фактичний матеріал, що має схаректеризувати стан читачівства на Україні в певний відрізок часу, встановити залежність цього стану так від причин загального значення, як-то соціальні процеси, впливи найрізноманітніших подій політичного та культурного життя, як і від місцевих умов: стану бібліотечної роботи, книжного складу даної бібліотеки.

Надалі цей матеріал мав стати за базу для всіляких наукових дослідів, порівнянь та узагальнень.

¹⁾ Кабінет вважає за свій обов'язок подати біблорам, учасникам цієї роботи, коротенький звіт про наслідки їхньої праці.

За методу, що має як найкраще відбити всі характерні для даного часу та умов читачівські інтереси, Кабінет обрав методу дослівного запису читачівського попиту.¹⁾ Для того, щоб охопити як найширші кола читачів, Кабінет застосував цю методу по всіх бібліотеках міського типу: політосвітніх, (окружних і районних) та профспілчанських, що обслуговують головні групи міського населення: робітників, службовців та учнів (чоловіків та жінок).

Переведення цього досліду мало подвійну мету: збирання сирового матеріалу з бібліотичної практики та разом з тим перевірку запису попиту, як методи вивчення читачівства.

Що до сільських бібліотек, то там цієї методи застосувати було не можна з таких причин: по багатьох сільських стаціонарках при хатах-читальнях та сельбудах через брак коштів на технічне устаткування немає читачівських формуллярів, з яких бібліотекар має брати відомості про читача й наявність яких значно полекшує переведення досліду.

Тому Кабінет ухвалив дослідити спрямованість читачівських інтересів селянства за методою голосних читань з протоколюванням, перевіряючи в такий спосіб, як сприймає сільський читач різні зразки красного письменства.

Реальні наслідки цих досліджень такі: у секторі міських бібліотек зголосилося працювати 52 біблори, з них виконало завдання 44, тобто 84%, що зібрали понад 6500 карток попиту.²⁾

У секторі сільських бібліотек дали згоду працювати 63 біблори, з них роботу виконали 57,

¹⁾ За формою, що її ухвалив Кабінет з пропозиції Н. Я. Фридъєвої.

²⁾ Див. Список біблорів № 1, доданий до брошурі.

що зібрали 50 протоколів голосних читань та 57 топографічних карток.¹⁾

На другому році роботи Кабінет перейшов від „фотографування“ загального стану читачівства до вивчення окремих читачівських груп: жіноцтва —по бібліотеках міського типу, селянства —по районних сільських бібліотеках та студентства по бібліотеках вищих шкіл.

Метода вивчення була та ж сама (дослівний запис попиту), тому що це давало змогу робити порівняння поміж „фотографією“ загального стану читачівства та окремих частин.

У наслідок цього вивчення зібрано:

Записів попиту жіноцтва—	3000
” ” селянства—	2800
” ” студентства—	3700
Разом. . .	9500

Крім того, поміж читачів жінок зібрано 1000 вільних відгуків на прочитані книжки^{2).}

Підсумовуючи цей двохрічний досвід ми констатуємо, що:

1) кількість матеріалів, порівнюючи з першим роком роботи, зростає;

2) шириться мережа бібліотечних пунктів, що встановлюють звязок з Кабінетом читачівства;

3) до участі в роботі втягаються нові кадри біблкорів:

4) деяка частина біблкорів провадить роботу 2 роки підряд;

5) біблкори сумлінно виконують завдання кабінету й подають цілком задовільний³⁾ матеріал.

1) Див. список біблкорів № 2.

2) Теж . . . . № 3, 4, 5.

Це все дає підстави вважати, що бібкорство, як форма дослідчої роботи, має під собою певний ґрунт і що питання про утворення бібкорівських кадрів не є проблематичне. Збирання матеріялу під безпосереднім керівництвом кабінету читачівства виправдує себе цілком¹⁾.

Поруч із цим, безперечно, треба сказати, що в процесі роботи на місцях далеко не все йшло гаразд; траплялось чимало перешкод об'єктивного характеру, що гальмували роботу бібкорів.

Наприклад, по сільських бібліотеках біробітники перевантажені роботою в численних громадських організаціях, що частенько відриває їх від основної роботи. Біробота на селі має специфічний сезоновий характер, провадиться взимку й занепадає з наступом весняних робіт. Матеріальні умови зовсім незадовільні, приміщення непристосовані для роботи, і останнє, й найважливіше, надто мінливий склад біробітників, що не засиджуються на своїх місцях.

По міських бібліотеках головні перешкоди це велика робоча норма біробітника та надто малі штати.

Чимале значення має також брак точних адрес та затримка листів на пошті.

Але, не дивлячись на ці великі й малі труднощі, більша частина бібкорів охоче виконує свій добровільний обов'язок та дає гарний матеріял.

Що до цього треба особливо відзначити дуже уважне й ділове ставлення до справи з боку сільських бібкорів, що знаходять змогу й бажан-

¹⁾ Опрацьовані матеріали дослідів вміщено в збірниках праць Кабінету читачівства: в 1-му томі — підсумки роботи 27-28 р. у II-му — 28-29; 1-й том збірника видає ДВУ.

ня виконувати в найнесприятливіших умовах¹⁾ роботу над зовсім необов'язковими для них завданнями Кабінету й навіть дають пересічно більшу кількість карток, порівнюючи з бібліотеками інших типів.

В останньому твердженні взято на увагу перевірчу кількість щоденного відвідування бібліотек, що дає від 10 й до 25 читачів на сільбібліотеку, та від 60 до 150 на бібліотеку міського типу. Крім того, по сільбібліотеках скрізь тільки один робітник, а по міських є певний штат.

На тлі цих даних цілком ясно, що міські бібліотеки (політосвітні та профспілчанські) мали б дати принаймні удвічі більше матеріалів за сільські.

Зацікавленість бібліотекарів дослідчою роботою виявляється не тільки в подачі матеріалу, а й в листуванні з приводу роботи. Це листування, що його зібрали Кабінет є теж цінний і цікавий матеріал, що дає тло для висновків. Тому Кабінет приділяє чималу увагу листуванню й провадить його майже завжди індивідуальним порядком (з кожним бібліотекарем зокрема).

В складі бібліотекарів є низка товаришів, що не обмежують своєї роботи сумлінним виконанням інструкцій кабінету. Вони подають свої міркування й зауваження з приводу методів, спрямовання та мети роботи. Вони цікавляться тим, як проходить дослідження по інших бібліотеках та яка роль бібліотеки в загальній роботі Кабінету.

1) „Працюю в холодному помешканні, іноді буває так що й чорнило замерзає“ [з листа бібліотекарки].

Приблизний перелік громадських навантажень райбібліотекаря: член сільради, КНС, правління кооперативу, правл. Сельбуду, тощо

Ця брошура має за одне з своїх завдань відповісти на останнє запитання. Підсумки бібкорівської практики за два роки це найкраща ілюстрація того, яке місце займає кожен окремий бібкор в загальній роботі.

Кожен бібкор є складова частина того великого „апарату“ (в широкому розумінні), якого потребує Кабінет для здійснення своїх завдань.

Оті скромні й не дуже складні десятки записів - спостережень, що їх провадить кожен бібкор протягом кількох днів на рік, дають в цілому доволі солідну цифру в кілька тисяч записів. Вони складають ті великі числа, оперуючи якими можна вести поглиблену дослідницьку роботу.

Завдяки бібкорству робота Кабінету великою мірою позбавлена суто-кабінетного характеру. Весь час поруч з лябораторною внутрішньою роботою Каб-ту відбувається перевірка на практиці всіх тих методів, що їх застосовує кабінет в своїй роботі.

Підтримуючи щільний зв'язок з бібкорами, Кабінет не відривається від живого практичного досвіду і плянує свої завдання, виходячи з тих реальних можливостей, що зумовлюють роботу бібліотек різних типів з різним читачівським складом, тощо.

А тому й надалі для Кабінету дуже важить спиратися на практику місць, невпинно поширюючи мережу бібкорів.

На цьому шляху перед Кабінетом постає питання методики: як використовувати практику місць, щоб не захлинутися в морі чисельних і найрізноманітніших форм бібліотечної роботи з книгою й читачем.

На ґрунті двохрічного досвіду вже досить ясно визначається певний методичний підхід до цієї справи, а саме:

Щоб уникнути безсистемності та розпорошеності в роботі з бібкорами, треба ввести її в тверді рамці.

Збирати матеріали з бібліотечної практики без певного попереднього пляну, без певного цілевого настановлення зовсім недоцільно, бо це дало б величезну кількість матеріалів цілком непридатних для опрацьовання.

Кабінет групує бібкорів за типами бібліотек, досліджує окремі питання за певним пляном та збирає матеріали тільки в межах певного завдання.

Це дає змогу організовувати досліди в більш-менш однакових умовах, об'єднувати й порівнювати між собою матеріали вивчення однорідних або близьких між собою читачівських груп.

Тому роботу кожного окремого бібкора опреділює те завдання, що його доручає Кабінет групі, до якої належить цей бібкор. В зв'язку з цим робота бібкора не може бути безперервною. Вона полягає в виконанні окремого завдання й з закінченням його тимчасово припиняється.

Науково-дослідчий характер роботи Кабінету вимагає певної перерви поміж переведенням окремих дослідів для того, щоб підсумувати й вивчити вібраний матеріал з тим, щоб на підставі зроблених висновків послідовно переходити до інших ступнів дослідження, що випливають з загального пляну роботи Кабінету.

З цього погляду за найкращий бібкорівський матеріал треба вважати той, що найбільш відповідає всім вимогам, які зазначено в інструкціях Кабінету. Деякі бібліотекарі з власної ініціативи звертаються до Кабінету з тим, щоб встановити по-

стійний зв'язок в роботі. Їхні листи свідчать про те, що вони сподіваються від Кабінету керівництва та порад в практичній роботі, що вони вбачають в Кабінеті щось подібне до постійної консультації в бібліотечних справах.

Для того, щоб чіткіше підкреслити різницю між функціями Політосвіти та Культвідділу ВУРПС, що здійснюють керівництво практичною роботою бібліотек масового користування й функціями Кабінету, як частини науково-дослідчої установи, ми подаємо схему роботи Кабінету.

На першому ступні роботи Кабінет організує збирання матеріалів, що мають стати йому за базу для 2-го ступеня—науково-дослідчої роботи.

З цієї метою Кабінет гуртує навколо себе практичних робітників книжки, керуючи їхньою роботою тільки в галузі дослідження читача й книги і то в межах певних завдань.

2-й ступень це є лябораторна робота Каб-ту на ґрунті зібраного матеріалу з бібліотечної практики й опрацювання окремих питань читачівства не зв'язаних з цим матеріалом.

I третій найвищий ступінь це є закінчення певного річного плану—робота видавнича. Кабінет має щороку друкувати підсумки своєї роботи в щорічниках „Праці Кабінету читачівства“.

Уділяючи поважне місце роботі з бібліорами, Кабінет цим здійснює одне з своїх основних завдань, про яке ми вже згадували вище: об'єднати навколо його роботи громадську думку, організувати навколо нього практичних діячів в справі роботи з книжкою, надати роботі Кабінету широкий масовий характер, щоби мати можливість застосувати в своїй роботі закон великих чисел.

Постанови IV Всеукраїнського з'їзду профспілок зміцнюють ґрунт, на якому збудовано роботу

Кабінету, бо вони чітко формулюють і висувають на чільне місце категоричну вимогу співробітництва наукових закладів з масовим культурним активом.

У § 13 резолюції на доповідь про культурну революцію й завдання профспілок у галузі культорботи з'їзд вимагає: „Н.К.О. і належні йому наукові та учбові заклади мусять обслуговувати потреби профспілкової культорботи. Приміром, державні книгознавчі та бібліографічні інституції мусять обслуговувати бібліографічну роботу спілок і, в свою чергу, працювати під їх контролем...” і т. д.

У § 14 з'їзд звертається до всіх культурних організацій та всіх справжніх діячів культури—літератури, театрів, музики, знання—з палким залиском: ідіть співробітничати з нами в нашій культурній роботі“.

Організація біблорівської мережі навколо науково-дослідчої роботи Кабінету є конкретний вираз цього співробітництва діячів теорії й практики, якого вимагають постанови з'їзду.

Безперечно, в процесі розвитку роботи Кабінету форми співробітництва будуть змінятися та поглиблюватися в звязку з черговими змінами цілевих настановень.

Темп переходу до поглиблених форм роботи: методичного керівництва, постійної широкої консультації в бібліотечній справі, звичайно, має бути досить повільний, бо цей перехід вимагає грунтовної підготовчої роботи—нагромадження та вивчення фактичного матеріялу.

Біблорство є та форма співробітництва, яка найбільш відповідає цій стадії підготовчої роботи, як великий та гнучкий апарат, що охоплює й відбиває найрізноманітніші типи бібліотек, форми,

характер, обставини й умови їхньої роботи, словом, дає потрібний фактичний матеріал¹⁾.

Але потрібно, ще поширити й зміцнити цей великий апарат, бо кількість дослідницьких пунктів просто пропорційна кількості матеріалів та темпові роботи.

Потрібно, щоб всі практичні робітники бібліотек усвідомили те, що перехід в роботі Кабінету від обмеженого вузькими рамцями завдань інструктування до постійної практичної допомоги бібробітникам в усіх галузях їхньої роботи стойти в щільному звязку з тим, оскільки активна їхня участь в роботі Кабінету.

Збудувати науково обґрунтовані підвалини науки про книжку й читача можливо тільки тоді, коли ця робота провадитиметься не відірвано від загального соціально-історичного процесу, а, навпаки, на кожному кроці зв'язуватиметься з цілком конкретним соціальним оточенням і перевірятиметься практично.

Ця спільна мета ставить перед учасниками роботи, в даному разі перед Кабінетом читачівства та його добровільними співробітниками, такі немінні вимоги:

1) обопільна дружня допомога в роботі: вчасне й уважне керівництво з боку Кабінету та суміннє виконання інструкцій Кабінету з боку біблкорів;

2) обопільна зацікавленість роботою, що дозволяє шукати методів, провадити різноманітні експерименти й виправляти помилки, не гублячи

¹⁾ Цілком зрозуміло, що біблкорство не є вичерпна форма для всіх видів підготовчої роботи кабінету. Вона є найвідповідніша в галузі бібліотечній, по інших галузях можуть бути зовсім інші форми роботи.

загальної перспективи та не лякаючись тимчасових перешкод або невдач.

Перспективи роботи Кабінету остатільки широкі, що в цій невеличкій брошуру, яка має одне конкретне завдання—інформувати про пророблену роботу Кабінету старих біблікорів та притягти нових, навіть немає рації довго зупинятися на цьому питанні, що потребує всебічного й ґрунтовного освітлення в окремій статті.

Тут досить сказати, що проблема читачівства зараз чим далі більш привертає до себе увагу не тільки бібліотекарів, що мають завдання наблизити книгу до мас, а всіх діячів книги, що її утворюють, поширюють та споживають: книгознавців, істориків і теоретиків літератури, критиків, письменників, видавців, і, нарешті, самих читачів.

I. В. Владиславлів в своїй брошуру „Библиография и социализм“ підносячи питання про потребу розсунути рамці бібліографії, перебудувати її на ґрунті матеріалістичної діялектики, так формулює свою думку: „Що до бібліографічної роботи, то ми ще не досить усвідомили, що проблема книги є по суті проблема читача“.

Проф. Сакулін в своїй книжці „Синтетическое построение литературы“ каже: „Ще більш ніж рецензент, історик літератури має показати для якого класу читачів існують ті або інші письменники, ті або інші твори“.

Д. А. Балика в брошуру „Про класифікацію друків за соціальним призначенням“ називає читача головним чинником, що визначає долю книги.

Можна було б дати ще багато зразків того, як розуміють сучасні діячі книги проблему читачівства, але для нашої мети досить наведених прикладів.

Проблема читачівства займає поважне місце по багатьох ділянках книжкової справи й уявляє з себе той основний стріжень, навколо якого тепер точиться методологічні суперечки, щодо питання перебудови книгознавства під поглядом соціологічним.

Нарешті й сам читач, що за нього весь час іде мова, все рішуче вимагає, щоб йому допомогли орієнтуватися в океані книжкової продукції, підібрати для себе придатну літературу, навчитися критично ставитися доожної книжки.

Під цим польодом бібліорівська робота над дослідженням читачівських інтересів набуває ще значення підготовки ґрунту для методологічних висновків щодо побудови науки про книгу й читача.

Мета цієї брошури—збудити в широких бібліотечних колах інтерес до окремого питання книгознавства—проблеми книги й читача--та притягти нові кадри добровільних співробітників для участі в роботі над розв'язанням цієї проблеми.

Кількість та склад біблорівських пунктів, що приєднаються в наслідок цього заклику до біблорівської мережі Кабінету, безперечно вплинуть на добір цілевих настановлень та завдань в пляні Кабінету на поточний рік, а тому Кабінет визнає за доцільне перевести попереднє ознайомлення з майбутніми співробітниками в організований спосіб, а саме: додаючи до цієї брошури вкладний аркуш зі схемою топографічної картки біблорівського пункту, Кабінет звертається до всіх бібліотечних робітників, що побажають взяти участь в його роботі, з проханням, замість листа або листівки про згоду працювати за завданнями Кабінету, надіслати до Кабінету читачівства цей вкладний аркуш з відповідями на всі запитання топографічної картки.

Це усуне потребу додаткового листування з приводу того, які самі завдання більш відповідають можливостям того чи іншого бібкора й відразу поставить роботу на цілком реальний ґрунт.

Адреса Кабінету: Київ, Пушкінська 8, прим. 8,
Інститут Книгознавства.

Список № 1

Міські бібкори, що провадили запис попиту 1927 / 28 року.

Б-ки політосвітні.

Вільдерман, Б. М.	Прокурів, центр. біб-ка ім. Дзержинського.
Смець, Е.	Охтирка, райбібліотека.
Каток	Глухів, окр. бібліотека.
Комаров, Б. М.	Одеса, Укр. Держ. біб-ка.
Кочергіна, Г.	Херсон, 2-й від. центр. держ. біб-ки.
Курносова, Д. М.	Старобільське, центр. окр. біб-ка.
М'ятович, Я. П.	Слов'янське, міська біб-ка.
Окладер	Ніжин, окр. біб-ка.
Погоріловський	Вінниця, губ 1-го Травня.
Шолонський, Т.	Дніпропетровське, райбіб-ка ім. Воровського.
Свірідова, О. Г.	Павлоград, райбібліотека.
Сенченко, Е.	Бердянське, центр. біб-ка.
Трохимець	Прилуки, окр. біб-ка.
Шейнфінкель, В.	Херсон, центр. держ. біб-ка.

Б-ки профспілчанські.

Аксерова, Г. Т.	Жовта-Річка, копальня ім. Шварца.
Анцибор	Ромен, клуб Р.Т.С.
Аршавська	Лозова, міжспілч. клуб.
Віданова, Е. П.	Луганське, біб-ка металістів.
Воміченко, К. О.	Зугрівка, біб-ка цукроварії.
Ільштейн, Г. Л.	Синельникове. міжспілчанський клуб ім. Ловоського.
Косая, С.	Миколаїв, біб-ка клубу Харчосмак.

Крюкова, В. В.	Маріуполь, клуб РТС.
Лелько, І.	Парафіївка, біб-ка цукроварні.
Логвінський	Васильків, міжспілчан. клуб ім. Лекерта.
Онищенко	Чорнуха, райком Робос.
Панкратів, Е. С.	Шепетівка, біб-ка цукроварні.
Сірик, М.	Полтава, біб-ка спілки Звязку.
Соловйова	Житомир, клуб РТС.
Швець, Н.	Дніпропетровське, залізничне депо,
—	Нікопіль, заліз. клуб ім. Леніна.
—	Луганське, текстильна фабрика ім. Ворошилова.

Б-ки Вишівські.

Відостоцька	Херсон, ІНО.
Браверман	Вінниця, Євпредтехнікум.
Гендлер, Л.	Ржищів, Педтехнікум.
Гладкий, П.	Козин, Маслівський технікум.
Густякова, О.	Охтирка, Педтехнікум.
Гутковська, В.	Ерастівка, Агротехнікум.
Зварикін, О. М.	Кам'янеч — Подільськ. Сільськ. Госп. Інститут.
Івотес, С.	Кремінчук, Педтехнікум.
Карпівський, М. П.	Сміла, Цукротехнікум.
Клоків, Б. Ю.	Куп'янське, Педтехнікум.
Ползікова, А.	Павлоград, Педтехнікум.
Степурська, О. В.	Вовча, Педтехнікум.
Санодька, Е.	Маріїнка, Педтехнікум.

Список № 2

Сільські біблори 1927/28 р., що надіслали протоколи голосних читань і топографічні картки.

Артеменко, Б.	Тарасівка, Шевч. окр.	Хата чит.
Босий, Т. Л.	Кулин, Кам'янец. окр.	Райсельбуд.
Бурковська, М. Г.	Хмільове, Зінов'їв. окр.	Р.С.Б
Гордієнко, З. М.	Старий Коврай	
Дубина, О. М.	Погреби, Кремінч. окр.	Райсельбуд
Козлов	Зміїв. Харк. округи	Райбібліот.
Кудененко, Д. К.	Миронівка, Владисл. міл.	
Лебеденко, С. Д.	Горностаївка	Херс. окр. Райбібліот.

Лінницький	Старий Салтів, Харк. ок.
Масина, І. І.	Кривоносівка, Зін. окр. Сельбуд.
Мошенко,	Софіївка, Зінов'їв. окр. "
Некрашевич, О. П.	Червоні Яри, Білоц. окр. "
Одинець, П.	Юр'ївка, Черніг. окр. Хата чит.
Палюх	Семенівка, Кремінч. окр. Райсельбуд
Пісковий, К. С.	Сіробаби, Сумськ. окр. Хата чит.
Рекша, В. В.	Іллінка, Одеськ. окр. "
Хархогіна, О. С.	Царичанка, Дніпр. окр. Райбібліот.
Чепурко, Л. І.	Рощахівка, Зінов'їв. окр. Сельбуд
Шандра, В. С.	Піщана,
Шарга	Очаків, Миколаїв. окр. Райсельбуд
Шевченко, А. В.	КривеЛЬ, Уманськ. окр. "
Ярмак, М. Г.	Нетяжин, Прилуц. окр. Хата чит.

Сільбіблори, що надіслали саму топографічну картку

Безземельний, Ш. В.	Друга Брусова, Крем. окр. Сельбуд
Брацлавська, О. О.	Горби, Кремінч. окр. "
Василькова, О. М.	Перещепино, Дніпр. окр. Райбібліот.
Гавриш, К. М.	Андріївка, Ізюмськ. окр. Райсельбуд
Гончаренко, М. К.	Покровське, Харк. окр. Сельбуд
Гуща, О. Т.	Бровари, Київськ. окр. "
Дорошевич, І. М.	Ветхалівка, Ромен. окр. "
Запривода, М. Я.	Ново-Миколаїв, Запор. о. Райбібліот.
Зінгер, С.	Хаштате, Первом. окр. Райсельбуд
Кирilenko, О. Л.	Білоозірка, Мелітоп. окр. Райбібліот.
Клименко, Ф. П.	Шестистово, Харків, окр. Сельбуд
Клименко, С. І.	Копієвате, Шевчен. окр. "
Корнієнко, В. Й.	Барвінково, Ізюм. окр. "
Косаченко, А. Ф.	Лазірки, Луганськ. окр. Сельбуд
Кріпак, Я.	Чумаки, Запоріз. окр. "
Левицька	Зельці, Одеської окр. Райбібліот.
Мандрика, П. П.	Розбівшівка, Ромен. окр. Сельбуд
Москаленко, А.	Мошурів, Уманськ. окр. "
Народа, І. Л.	Комишно, Луганськ. окр. "
Неподвижний, Ф. І.	Глинськ-Цибул, Крем. окр. Райсельбуд
Петренко, Н. І.	Білій Колод., Харк. окр. Райбібліот.
Петровицька, О.	Молочанське, Меліт. окр. "
Попова, І.	Рівенськ, Луганськ. окр. "
Руденко, О. П.	Довгалівка, Кривор. окр. Сельбуд
Сакун, П. П.	В'язівок, Шевченк. окр. "
Свіногризенко	Княжа, Уманської окр. "
Святченко	Обухів, Київської окр. Райсельбуд
Сивець, В. О.	Батурин, Конотоп. окр. Райбібліот.

Стардів, Л. М.	Осинове, Старобільськ. о. Райсельбуд
Сторчак, М.	с. Квітки, Шевченк. окр.
Усенко, О.	Ришки Прилуцьк. окр. Сельбуд
Філіпчук	Веркащина, Зінов'їв. окр. Хата чит.
Харченко	Нечаяївка, Зінов'їв. окр. Сельбуд
Шлюсавер	Вахнівка, Вінницьк. окр. Райсельбуд
Яцун, С.	Фрунзівськ. сел. Крем. ок.
	"

Список № 3

Міські біблори 1928/29 р., що збирали попит жінок—читачок та відгуки на книжки.

а) Політосвітні б-ки.

Аврах	м. Запоріжжя. Центр. окр. бібліотека.
Григорович	Остер на Чернігівщині райбібліотека.
Гриненко, Н.	Хорол на Лубенщині, райбібліотека.
Егудас, Л.	Короп, Конотопської окр.
Карський-Тишкевич, А. А.	Житомир, центр. окр. бібліотека.
Лук'яненко	Миколаїв, центр. окр. "
Любарський	Зінов'ївське
М'ятович, Я. П.	Слов'янське на Артемовщ., міська бібліотека ім. Т. Шевченка.
Переписчинін, А.	Кахівка на Херсонщині, райбібліотека.
Полонський, П.	Дніпропетровське, райбібліот. ім. Борисового.
Попович, Т.	Одеса, 1-ша міська бібл. ім. Ів Франка.
Семенов, М. М.	Херсон, центр. держ. бібліотека.
Слєсівцева А.,	Старобільське, центр. окр. бібліотека.

б) Профспілчанські б-ки.

Аршавська, Ф. В.	Лозова на Харківщині, бібліотека міжспілчанського клубу.
Віданова, Е. П.	Луганське, бібл. спілка металістів.
Воміченко, Р. О.	Зтурівка, бібліотека цукроварні.
Казначай М.	Радомишль, Волинськ. окр. Об'єднаний райклуб.

Список № 4-й.

Сільські бібкори 1928/29 р., що провадили запис попиту селянства.

Басіна, Р.	Ногайськ, Мелітоп. округи.
Биків, С. Г.	В. Бучки, Полт. округи.
Богданова, Т. І.	Тальне, Уманщина.
Вайсман, К.	Кумарка, Первомайської округи.
Василькова, Е. М.	Перещепине, Дніпропетр. округи.
Винниченко, А.	Юр'ївка—Павлоградська, Дніпроп. окр.
Воробйова, А. Г.	с. Терпіння, Мелітоп. окр. (рос. район).
Голубова, Н.	Вел. Олександровка, Херсонщина.
Гризунів, В.	Варварівка, Микол. округи.
Гриненко, Н.	Хорол, Лубенщина.
Гуттерман, М.	Н. Троїцьке, Мелітоп. округи.
Дятловицький, С.	Нова Водолага, Харк. округи.
Замалина, Б. С.	Дмитрівка, Конотопськ. округи.
Зінченко, Л. Л.	Березань, Київської округи.
Кочубей, Г. В.	Підвисоке, Уманщина.
—	2-й Жовт. район, Куп'янськ. округи,
Левицька, Л. П.	с. Верблюжка, Зінов'їв, округи.
Левкович, М.	Гуляй—Поле, Запоріз. округи.
Ліницький	Ст. Салтів, Харк. округи.
Матяшевич	Переяслав, райбібліотека.
Мацюк (Івницький)	Недригайлів, Ромен. округи.
Меленевський	Радомишль, Волинськ. округи.
Мілютін, М.	Іванівка, Мелітоп. округи.
Монастирський, Б.	м. Орихин, Кам'янець. округи.
Миколаїв, А.	Липова Долина, Роменськ. округи.
Остапенко, О. А.	Н. Сирогози, Мелітоп. округи.
—	Путівель, Глухівськ. округи.
Ринзін, В. Г.	Сінне, Харків. округи.
Орлик, П. А., Романов, П. О.	Сквира, Білоцерк. округи.
Слудкер, Р. М.	Березнеговате, Херсонщина.
Сухідько, М. З.	Березівка, Ромен. округи.
Токар, С. О.	Диканька, Полтавськ. округи.
Усиченко, П. Й.	Кагарлик, Київськ. округи.
Харкотіна, О. С.	Царичанка, Дніпропетр. округи.
Холодів, Л. С.	Вел. Половецьке, Білоцерк. округи.
Шамшанович, Л.	Кам'янка, А. М. С. Р. Р.
Шафаренко, Ф. М.	Довга Пристань, Первом. округи.
Шебалинець, Л.	Чаплинка, Херсон. округи.
Широкий, П.	Володимирівка, Микол. округи.
Шмакова, П.	Янівка, Одеської округи.
Чорна, М. Я.	Н. Миколаївка, Запоріз. округи.

Список № 5-й

Кореспонденти Вишівських бібліотек, що провадили за- пис попиту 1928/29 року.

Білостоцька, К.	Херсон, ІНО.
Гельфанд	Київ, Медінститут.
Гендлер, П.	Рівнів, Педтехнікум.
Горев	Полтава, Землевпорядч. Технікум.
Гутковська, В.	Ерастівка, Сільськ. Господ. Технікум.
Карпінський, М. П.	Сміла, Цукротехнікум.
Клоків, В. Ю.	Куп'янське, Педтехнікум.
Корольова, Р.	Харків, Вечірн. Робфак ім. Котлова.
Савельєва, А.	Харків, Геодез. та землеустр. Інститут.
Сафонеев	Київ, Політехнічний Інститут.
Стааль, Г. Ф.	Одеса, Вечірн. Роб. Технікум.
Степурська, О.	Вовчан, Педтехнікум
Ткаченко, І.	Ново-Московське, Педтехнікум.
Файнштейн, Л. Л.	Київ, Музично-драм. Інст. ім. Лисенка.
Фонарьов Б. М.	Одеса, Медінститут,
Чумаков, Г.	Гадяч, Педтехнікум.
Шашман.	Дніпропетровське, Педтехнікум, ім. Петровського.
Янко-Триницька	Київ, Електротехнікум ім. Леніна.
—	Харків, Вечірн. Технікум Нар. Госп.
—	Одеса, Вечірн. Роб. Технік. ім. Старостіна.
—	Могилів-Подільський, Педтехнікум.

Бесплатно.

A 590843